

De samenwerkingschool 2.0

Thérèse Penders

Sinds 1 januari 2018 gelden er andere regels voor het vormen van een samenwerkingschool. In dit webinar wil ik jullie in het kort informeren over deze wetswijziging, de Wet samen sterker door vereenvoudiging samenwerkingschool (Staatsblad 2017, 327).

Een samenwerkingschool is een school waarin zowel openbaar als bijzonder onderwijs wordt aangeboden. Wat er nodig is voor het vormen van een samenwerkingschool?

Je kunt hierbij denken aan de volgende situatie.

Stel: In een dorp zijn een openbare en een bijzondere school in één gebouw gevestigd. Als bestuurder van deze scholen overwegen jullie deze scholen samen te voegen tot één school.

Wat is mogelijk?

Je kunt kiezen voor

- een samenwerkingschool volgens de nieuwe regels voor de samenwerkingschool (1);
- een van de andere opties om tot één school te komen (2).

1. De samenwerkingschool

Stel je wilt eerst onderzoeken of je een samenwerkingschool in de zin van de wet (nieuwe regels) kunt vormen.

Dan kijk je wat er nodig is voor het vormen van een samenwerkingschool:

- de definitie van de samenwerkingschool is ongewijzigd; het gaat altijd om fusie (samenvoeging) en wel tussen een openbare en een bijzondere school; ook dat was al zo;
- nieuw is, dat het getalsmatig gemakkelijker is geworden om een samenwerkingschool te vormen. Dat komt door de versoepeling van het continuïteitscriterium (één van beide scholen wordt met opheffing bedreigd);
- het moet gaan om een stichting; dat is verplicht, een andere rechtsvorm zoals de vereniging mag niet; dat was al zo;
 - nieuw is, dat je geen *nieuwe stichting meer hoeft op te richten*;
 - dus het gaat om een bestaande stichting;
 - nieuw is dat er drie mogelijkheden zijn om de samenwerkingschool onder te hangen:
 - a. een stichting voor bijzonder onderwijs;
 - b. een stichting voor openbaar onderwijs;
 - c. een samenwerkingsbestuur.
- nieuw is het inrichten van een identiteitscommissie, speciaal voor de samenwerkingschool; dat is wettelijk verplicht als je voor de samenwerkingschool volgens de nieuwe regels kiest:
 - de bevoegdheden van de identiteitscommissie samenwerkingschool staan in de wet (bekostigingsvoorwaarde; dwingend recht);
 - het bestuur is verplicht de positie van de identiteitscommissie samenwerkingschool in de statuten te regelen; dat vergt dus een statutenwijziging, waarbij ook de gemeente een rol heeft;
 - als je in het verleden al een identiteitscommissie op vrijwillige basis hebt ingesteld, dan heeft het zeker voordelen deze gewoon te laten bestaan.

Anders gaan zaken (taken en bevoegdheden en al dan niet op de wet gebaseerd) door elkaar lopen;

- nieuw is ook dat een bestuur dat kiest voor de samenwerkingschool, verplicht is een geschillencommissie in te stellen. De commissie behandelt geschillen tussen de identiteitscommissie samenwerkingschool en het bestuur.

Stel de bestuurders kunnen geen samenwerkingschool vormen volgens de nieuwe regels voor de samenwerkingschool of ze geven er de voorkeur aan gebruik te maken van andere mogelijkheden om de openbare en bijzondere school samen te voegen? Hierna wordt ingegaan op andere mogelijkheden om twee scholen samen te voegen.

2. Bestaande mogelijkheden samenvoeging bijzondere en openbare school

Je kunt denken aan de volgende, al bestaande, mogelijkheden in de wet:

- samenvoeging onder gelijke opheffing
 - fusie tot openbare school of
 - fusie tot bijzonder onderwijs
- + presenteren als samenwerkingschool; de informele samenwerkingschool;
- samenvoeging onder gelijke opheffing
 - fusie tot openbare school of
 - fusie tot bijzonder onderwijs
- + presenteren als openbare of bijzondere school;
- opheffing en overschrijving van de leerlingen naar de andere school;
- omzetting van een openbare school in een bijzondere school of andersom, gevolgd door fusie;

3. Overgangsregeling samenwerkingschool

- Voor wie? Een bijzondere school die op of na 1 juni 2006 is samengevoegd met een openbare school of andersom, mits ten tijde van de samenvoeging was voldaan aan de eisen in de eerste drie leden van het artikel over de samenwerkingschool in de sectorwetten.
- Tot wanneer? Tot 1 augustus 2020 via een verzoek bij de minister om als formele samenwerkingschool (omvorming) bekostigd te worden.

4. Verken de mogelijkheden

Als je denkt aan het vormen van een samenwerkingschool volgens de nieuwe wetgeving dan is het belangrijk de volgende zaken te verkennen:

- welk concept, de identiteit zou de samenwerkingschool zou moeten hebben? Welk onderwijs moet de school geven?
- een check te doen op de instandhouding (prognoses), huisvesting. De getallen dus.
- Welke vormgeving past bij de gefuseerde school? Vraag juridisch advies over de mogelijkheden (ondersteuning bij statutenwijziging) en (her)inrichting van de governance in brede zin (gedrag, cultuur en organisatie).

5. Handreiking statutaire waarborgen van de samenwerkingschool.

Op onze website verschijnt binnenkort een handreiking over de statutaire waarborgen van de samenwerkingschool. Deze handreiking is opgesteld op verzoek van de Eerste Kamer en gezamenlijk opgesteld door de PO-Raad, de VO-Raad en de profielorganisaties, waaronder Verus.

Wil je meer weten of heb je specifieke vragen dan kun je hierover met ons contact opnemen. Je vindt ons op www.verus.nl